

การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1
Curricular Development of Ban Pong Mae Lop School under the
Lamphun Primary Educational Service Area Office 1

¹ชลดา ยาวิลละ, ²สุรศักดิ์ สุทธิศิริ, ³ทัศนีย์ บุญมาภิ
¹Chollada Yavila, ²Surasak Suttasiri and ³Tasnee Boonmaphi

มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
North Chiang Mai University, Thailand
E-mail: ¹bie.chollada@gmail.com, ²suttasirisurasak855@gmail.com, ³tasnee99@gmail.com

Received April 7, 2023; Revised June 6, 2023; Accepted June 14, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 1 รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ใช้แนวคิด (หรือทฤษฎี) Taba 7 ขั้นตอน เป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัย โรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 และครูผู้สอน จำนวน 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ 1) แบบสอบถาม 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปประมวลผลในการหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 1 โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ คือ ด้านการสำรวจความต้องการ จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา สำรวจความต้องการ จัดตั้งคณะทำงานและพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนหรือคณะทำงานในวางแผน ด้านการเลือกเนื้อหาสาระ วางแผนจัดประชุม ดำเนินงาน กำหนดโครงสร้างหลักสูตร ด้านการจัดเนื้อหาสาระ จัดประชุมครูเพื่อทำความเข้าใจในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการเลือกประสบการณ์เรียนรู้ จัดให้ครูได้เข้าสอนตามความรู้ความสามารถ สอนตรงตามสาขาวิชา ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ จัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินจัดแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ด้านการประเมินผลและวิธีการประเมินผล ให้ครูผู้สอนและนักเรียนได้มีการประเมินและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผล

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร; การเรียนรู้; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this article are 1) to study the development of the learning curriculum of Banpong Maelob School and 2) to study the approaches for the development of the learning curriculum of Banpong Maelob School under the Lamphun District Primary Educational Service Area Office 1. The research methodology is a combination of research using the concept (or theory) of Taba was seven steps as a research framework. The research area was Banpong Mae Lob School, Office of Lamphun Primary Educational Service Area 1. The samples were a school administrator and 37 teachers. Research tools were questionnaires and a group discussion recording form. The data was analyzed by using a processing program to find the frequency, mean, standard deviation, and percentage.

1. The development of the learning curriculum of Banpong MaeLobSchool under the Office of Lamphun Primary Educational Service Area 1 as a whole and in each aspect was at a high level in all aspects.

2. The way to develop the learning curriculum of Banpong Maelob School is through the needs survey, holding a meeting of the school committee, exploring the needs, setting a working group, and developing responsible personnel. The setting objective is to train teachers or working groups on content selection planning and plan an operating meeting set course structure. Content management, organizing meetings for teachers to understand the implementation of learner development activities in choosing learning experiences, and arranging for teachers to teach according to their knowledge and ability to educate according to their study fields. In terms of the learning experience, allocate budgets for learning resources outside the classroom to suit the school context. Assessment and evaluation methods, allow teachers and students to evaluate, and students express their opinions and set up evaluation committees.

Keywords: Curricular Development; Learning; School Administrator

บทนำ

ในปัจจุบันประเทศไทยพบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยี และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นอย่างมากและสิ่งที่สำคัญคือ มนุษย์ทุกคนควรได้รับ การพัฒนาตั้งแต่หน่วยที่เล็กที่สุดคือสถาบันครอบครัว เพื่อให้เกิดจิตสำนึกที่ดีตั้งแต่วัยเด็กจะส่งผลต่อการพัฒนาทางการศึกษา ซึ่งทุกคนควรได้รับอย่างเท่าเทียมกัน ประเทศจึงจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นเป็นสิ่งสำคัญลำดับแรกๆ ที่ผู้บริหารแต่ละประเทศควรให้ความสำคัญและบริหารจัดการให้มีคุณภาพ ซึ่งทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ จัดตั้งจุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติในการพัฒนาประเทศมุ่งเน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development

Goals: SDGs)” สร้างความมั่นคงของชาติพัฒนาคนทุกวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง มีศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) การศึกษาของไทยจึงจำเป็นต้องได้รับการบริหารจัดการที่ดีมีการพัฒนาให้ทันต่อความก้าวหน้าของวิทยาการใหม่ๆ ประเทศไทยจึงได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอันเป็นผลเนื่องมาจากมีการเปลี่ยนแปลงของนโยบายการจัดการทางการศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาของชาติก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มี การปรับปรุงใหม่ เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ (สิรพงศ์ พงศ์เชื้อทอง และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์, 2566) กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้ปรับปรุงและพัฒนามาจากหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับยุคสมัยมากขึ้น ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพตรงตามบริบทของโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งหลักสูตรใหม่นี้เกิดจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการศึกษาและติดตามผลการประเมินการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาในประเทศไทยรวมถึงการปรับประยุกต์วิทยาการใหม่ๆนำมาคิดวิเคราะห์อย่างรอบด้าน (Phumphongkhochasorn et al., 2022) ซึ่งถือว่าการพัฒนาคนนำไปสู่การพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำหลักสูตรของ ประเทศขึ้นใหม่เพื่อใช้เป็นกรอบให้สถานศึกษาได้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของ สถานศึกษาต่างๆทั่วประเทศ คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสมชัดเจนทั้งเอกสารหลักสูตรและการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และพัฒนาประเทศเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

โรงเรียนบ้านปางแม่ลอบเป็นโรงเรียนขยายโอกาส ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 1 และยังมีโรงเรียนสาขาอีก 3 โรงเรียนได้แก่ โรงเรียนบ้านปางแม่ลอบสาขาขุนกอง โรงเรียนบ้านปางแม่ลอบสาขาห้วยฮ่อม และโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบสาขาห้วยเหี้ยะ จัดการศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 และยังมีโรงเรียนที่เป็นสาขาที่สอนในระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่สูง ไม่มีไฟฟ้าและสัญญาณอินเทอร์เน็ต และตำบลทาแม่ลอบนั้นมีเพียงโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบเพียงโรงเรียนเดียวในตำบลผู้ปกครองจึงมีความคาดหวังต่อโรงเรียนที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนให้มีคุณภาพเทียบเท่าโรงเรียนในตัวเมือง โรงเรียนบ้านปางแม่ลอบยังได้รับการคัดเลือกเข้าโครงการ โรงเรียน stand alone เป็นโรงเรียนประถมศึกษาหรือโรงเรียนขยายโอกาสที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร พื้นที่สูง การคมนาคมไม่สะดวก ซึ่งโรงเรียนได้มีการจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ที่ยังไม่ครอบคลุมบริบททั้ง 4 โรงเรียน จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา(SAR) ปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบทั้ง 4 โรงเรียน จะเห็นว่าผลสมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบไม่เป็นไปตามบริบทของชุมชน ยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและคนในชุมชน

จากปัญหาที่พบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาให้โรงเรียนบ้านปางแม่ลอบมีคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ จะต้องพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนเพื่อให้มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งจะต้องศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลำพูนเขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

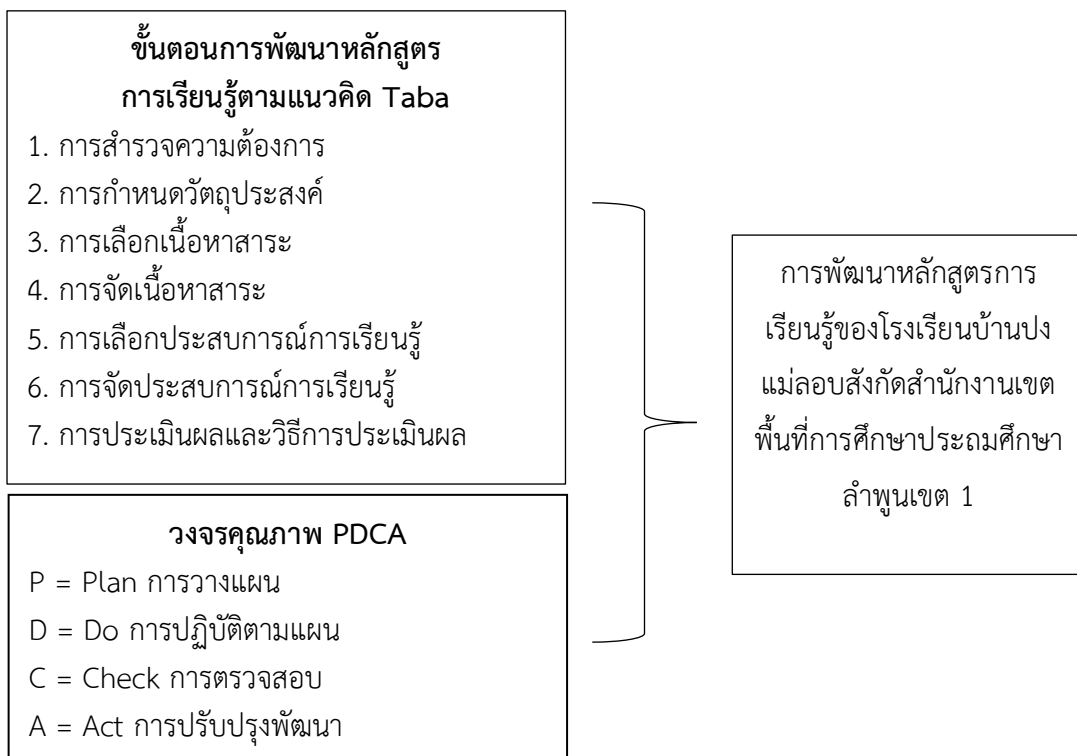
การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 1 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรม เอกสารหลักการและ
แนวคิดที่สำคัญ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา ที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งการพัฒนาหลักสูตร
จากนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตร
ขึ้นมาใหม่ หรือกระบวนการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้มีความสมบูรณ์ เหมาะสมกับความ
ต้องการของ สถานศึกษา และจุดมุ่งหมายของการสอนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างมี
ประสิทธิภาพ ตรงตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณภาพในการจัดการ
เรียนการสอนในโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 1 ตามขั้นตอน
การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ตามแนวคิด ทาบ (Taba, 1962) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนา
หลักสูตร ว่าเป็นงานของความคิดที่มีลำดับ ซึ่งได้เสนอลำดับของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้
(วิชัย วงษ์ใหญ่ , 2545)

1. การสำรวจความต้องการ (Diagnosis of needs) หมายถึง การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา ความ
ต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม รวมไปถึง การศึกษาพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้
รวมทั้งธรรมชาติของความรู้ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Formulation of objectives) หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมายของ
หลักสูตรที่จะสามารถทำให้หลักสูตรบรรลุผล หรือมีประสิทธิภาพ โดย พิจารณาจากผลของการสำรวจความ
ต้องการที่ได้กระทำไว้แล้ว
3. การเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of contents) หมายถึง ขั้นตอน หลังจากการกำหนดวัตถุประสงค์
ที่เลือกไว้ หรือที่สร้างขึ้นเป็นตัวชี้แนะแนวทางในการเลือกรายวิชา หรือเนื้อหาของหลักสูตร ซึ่งควรเลือกเนื้อหาที่มี
ความเที่ยงตรง และเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อเตรียม นำไปสู่ขั้นตอนในการปรับประยุกต์ใช้กับผู้เรียน
4. การจัดเนื้อหาสาระ (Organization of contents) หมายถึง การจัด เนื้อหาโดยเรียงลำดับขั้นตอนให้
ถูกต้อง คำนึงถึงวุฒิภาวะของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจของผู้เรียน นอกจากนี้จะต้อง
วิเคราะห์ลักษณะเด่นของความรู้ที่ได้จากวิชานั้น และลักษณะของกระบวนการเรียนรู้นั้นด้วย
5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of learning experiences) หมายถึง การคัดเลือกวิธี
ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนจำเป็นต้อง คัดเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและผู้เรียน
6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of learning experiences) หมายถึง การจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้มี ประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความต่อเนื่อง ผล
ที่ตั้งไว้ และการบูรณาการ
7. การประเมินผลและวิธีการประเมินผล (Evaluation and means of evaluation) หมายถึง การ
ประเมินว่าวัตถุประสงค์ได้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งครูและนักเรียนควรร่วมกัน กำหนดวิธีการประเมินผล เพื่อให้ทราบ
ว่า การพัฒนาหลักสูตรประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด

จากการที่ได้ศึกษากระบวนการขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน คือ (1) การสำรวจความต้องการ (2) การกำหนดวัตถุประสงค์ (3) การเลือกเนื้อหาสาระ (4) การจัดเนื้อหาสาระ (5) การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (6) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (7) การประเมินผลและวิธีการประเมินผลมีส่วนร่วม จึงได้นำประเด็นดังกล่าวมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการทำวิจัย โดยดำเนินการผ่านกระบวนการวงจรรควบคุมคุณภาพ (PDCA) เป็นแนวคิดการพัฒนาการทำงานเพื่อควบคุมคุณภาพงานให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ตามแนวคิด Tabata 7 ขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจความต้องการ การกำหนดวัตถุประสงค์ การเลือกเนื้อหาสาระ การจัดเนื้อหาสาระ การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินผลและวิธีการประเมินผล (วิจัย วงษ์ใหญ่, 2554) มาประมวลเป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้น 38 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 37 คน

แหล่งข้อมูลการสัมภาษณ์ คือผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงาน และหัวหน้าโรงเรียนสาขา รวมทั้งสิ้น 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ

แบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 1 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของ ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) คือ เพศ อายุ ระดับ การศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ตามแนวคิดของทาบ (Taba) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's five rating scales)"s จำนวน 45 ข้อ

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion Form) ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คือ ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่ง และวิทยฐานะ ตอนที่ 2 ประเด็นในการสนทนา กลุ่ม เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 1ตามขั้นตอนทาบ 7 ขั้นตอน จำนวน 7 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียน บ้านปางแม่ลอบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 1 จำนวน 38 ฉบับ และได้รับ แบบสอบถามกลับมาในจำนวน 38 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

1) โดยทำเรื่องขออนุญาตและแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทั้งหมดที่ได้ นำมาดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ประมวลผลด้วย การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปประมวลผลในการหาค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ค่าร้อยละ ได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดย ใช้ ความถี่และค่าร้อยละ เสนอในรูปแบบตาราง

2. วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยรวมและรายด้าน เสนอในรูปแบบตาราง

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสนทนากลุ่มโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากดัง

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ด้าน	รายการ	ระดับการพัฒนา		แปลผล
		μ	Σ	
1	การสำรวจความต้องการ	3.91	0.88	มาก
2	การกำหนดวัตถุประสงค์	4.08	0.80	มาก
3	การเลือกเนื้อหาสาระ	4.28	0.75	มาก
4	การจัดเนื้อหาสาระ	4.11	0.78	มาก
5	การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้	4.24	0.72	มาก
6	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.11	0.78	มาก
7	การประเมินผลและวิธีการประเมินผล	4.07	0.77	มาก
โดยรวม		4.12	0.79	มาก

จากตาราง 1 ผลการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการเลือกเนื้อหาสาระ รองลงมาคือ ด้านการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการจัดเนื้อหาสาระ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการประเมินผลและวิธีการประเมินผล และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการสำรวจความต้องการ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 สามารถสรุปได้ ดังนี้ ด้านการสำรวจความต้องการ สถานศึกษาจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สำรวจความต้องการของชุมชน และผู้เรียน ศึกษาและวิเคราะห์สภาพ ปัญหา ความต้องการ ความจำเป็นต่าง ๆ จัดตั้งคณะทำงานในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบให้มีความรู้ สถานศึกษาจะนำผลการสำรวจความต้องการกลับมาปรับปรุงพัฒนาให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ สถานศึกษาจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนหรือคณะทำงานในวางแผนกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาวางแผนกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นต่างๆของสังคม ด้านการเลือกเนื้อหาสาระ วางแผนจัดประชุม วางแผนการดำเนินงาน กำหนดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละระดับชั้น / สัดส่วนเวลาเรียน / สาระการเรียนรู้ รายปี หรือรายภาคให้เหมาะสม กับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน สังคม และความต้องการของผู้เรียน ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนร่วมกันจัดทำหลักสูตร ด้านการจัดเนื้อหาสาระ สถานศึกษาจัดประชุมครูเพื่อทำความเข้าใจในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่สนใจ ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความหลากหลายสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน จัดตั้งคณะทำงานที่มีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุง

พัฒนาการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านการเลือกประสบการณ์เรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ จะต้องจัดให้ครูได้เข้าสอนตามความรู้ความสามารถ สอนตรงตามสาขาวิชาของตนเอง จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ จัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินจัดแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน การจัดซื้อจัดจ้างให้มีสื่อการเรียนรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษาอย่างเพียงพอตามความต้องการ ครูผู้สอนสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน ด้านการประเมินผลและวิธีการประเมินผล เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนและนักเรียนได้มีการประเมินการจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการใช้หลักสูตร ครูผู้สอนและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็น จัดอบรมและให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการออกแบบวิธีการวัดและการประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะสถานศึกษามีการสำรวจวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของชุมชน และได้นำปัญหาความต้องนั้นมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ เพื่อเลือกเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนรู้และจัดเนื้อหาสาระ ครูและบุคลากรเลือกวิธีการจัดประสบการณ์และจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน จากนั้นมีการประเมินผลในการจัดการเรียนรู้หลากหลายวิธี นำมาปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ owitz แสงทอง (2564) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน วัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) รายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นกัน โดยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 1 หากแยกเป็นรายด้านสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ด้านการสำรวจความต้องการ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการวางแผนวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ สงกรานต์ เรื่องประทีป (2559) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาว่าค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และจุดเน้น นาฬิกาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สนองความต้องการ ของชุมชน และผู้เรียนด้านการสำรวจความต้องการอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะในส่วนของสถานศึกษาได้มีการวางแผนเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาของสังคม และยังได้ดำเนินการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับจุดเน้นของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัย อลิษา สืบสิงห์ (2558) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมาย ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

ด้านการเลือกเนื้อหาสาระ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสถานศึกษามีการดำเนินการจัดสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดทำคำอธิบายรายวิชาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานและสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมได้อย่างชัดเจน และดำเนินการจัดทำหน่วยการเรียนรู้โดยการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการตรวจสอบกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาได้ตรวจสอบเนื้อหาสาระ โครงสร้าง หลักสูตรแต่ละระดับชั้น/สัดส่วนเวลา เรียน/สาระการเรียนรู้รายปีอย่างครบถ้วน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สงกรานต์ เรื่องประทีป (2559) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเลือกเนื้อหาสาระ อยู่ใน ระดับมาก เช่นเดียวกัน

ด้านการจัดเนื้อหาสาระ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสถานศึกษาได้มีการวางแผนกำหนดคำอธิบายรายวิชา มีการกำหนดสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง สถานศึกษาดำเนินการจัดทำสาระการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระหรือรายวิชาที่ให้สอดคล้อง กับความถนัด ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน ได้ดำเนินการจัดทำกิจกรรมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้อง กับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน และสถานศึกษาตรวจสอบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถทำให้บรรลุผลหรือมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ สอดคล้อง กับงานวิจัยของ อวิทยา แสงทอง (2564 : 102) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดเนื้อหาสาระอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

ด้านการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ครูมีการวางแผนจัดเตรียมเนื้อหาหลักสูตร วิธีสอนและวิธีประเมินผลการเรียนอย่างเหมาะสม ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในสาระและเนื้อหาที่สอน การจัดการเรียนรู้ของครูมีเทคนิคและวิธีการสอนที่เหมาะสม สถานศึกษามีการตรวจสอบ การจัดการเรียนรู้ของครูมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการปรับปรุง พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมิตา รัตน์มาลา (2558) พบว่า ด้านการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ครูวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน ครูได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ คิด และสรุปเป็นความรู้และ แนวคิดด้วยตนเอง สอนและส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาจัดการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ จัดให้มีสื่อการเรียนรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาอย่างเพียงพอตามความ เหมาะสม สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักสูตร และนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ นำไปปรับปรุงให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ครูสามารถสอนและส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถได้อย่างเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อวิทยา แสงทอง (2564) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

ด้านการประเมินผลและวิธีการประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการวางแผนจัดระบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของ ผู้เรียนอย่างชัดเจน ได้ดำเนินการประเมินการออกแบบวิธีการวัดและการประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน มีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของหลักสูตร สถานศึกษา สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินหลักสูตร สถานศึกษา สถานศึกษามีการสรุปผลการประเมินการใช้หลักสูตรและนำ ผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สงกรานต์ เรื่องประทีป (2559) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประเมินผลและวิธีการประเมินผล อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า ด้านการสำรวจความต้องการ สถานศึกษาจำเป็นต้องการจัดประชุม คณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน และผู้เรียน ศึกษาและวิเคราะห์

สภาพ ปัญหา ความต้องการ ความจำเป็นต่าง ๆ ของชุมชนทำความเข้าใจในบริบทของชุมชน สังคม เพื่อส่งเสริมปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านให้พร้อมสำหรับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จัดตั้งคณะกรรมการในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบให้มีความรู้ เพื่อที่สถานศึกษาจะนำผลการสำรวจความต้องการกลับมาปรับปรุงพัฒนาให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย ช่อพลุกษา (2558 : 121) ซึ่งโรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทุกขั้นตอนเพื่อร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ สถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนหรือคณะกรรมการในวางแผนกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร เพื่อให้ครูผู้สอนได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็นต่าง ๆ และบริบทของชุมชน และสังคม รวมถึงความต้องการของผู้เรียน ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาวางแผนกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นต่างๆของสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อวิศยา แสงทอง (2564) ให้มีการจัดอบรมครูเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ และครูกำหนดจุดมุ่งหมายให้สอดคล้องกับวัย ของผู้เรียนสถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร ในด้านการเลือกเนื้อหาสาระ สถานศึกษาวางแผนจัดประชุม วางแผนการดำเนินงาน เพื่อกำหนดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละระดับชั้น/สัดส่วนเวลาเรียน/สาระการเรียนรู้ รายปี หรือรายภาคให้เหมาะสม กับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน สังคม และความต้องการของผู้เรียน และผู้บริหารต้องให้การสนับสนุน ได้เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ร่วมกันจัดทำหลักสูตรแบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้เท่าทันสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อจะได้วางแผนกำหนดหน่วยการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด อย่างละเอียด และนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมิกา รัตนมาลา (2558) ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้โดยใช้การบูรณาการมีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนกิจกรรมได้ตาม ความเหมาะสมจากสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นจริง ด้านการจัดเนื้อหาสาระ สถานศึกษานั้นควรจัดประชุมครูเพื่อทำความเข้าใจในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่สนใจ ครูจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ และจัดตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงพัฒนาการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรา ใจวอมราภรณ์ (2557) ระบุว่า ครูผู้สอนควรมี การวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล นำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาพัฒนานักเรียนวางแผนและ เตรียมการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติ ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรม ตามความสนใจของนักเรียน เพื่อพัฒนาทักษะและส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจน จัดบริการเพื่อช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้นักเรียน ด้านการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและฝ่ายวิชาการจะต้องมีการพิจารณาความรู้ ความสามารถของครูผู้สอนแต่ละคนและจัดให้ครูได้เข้าสอนตามความรู้ความสามารถ สอนตรงตามสาขาวิชาของตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยเหมาะสมกับ สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อวิศยา แสงทอง (2564) ให้ผู้บริหารจัดครูได้เข้าสอนตรงตามสาขาวิชาของตนเอง จัดอบรมเพื่อพัฒนาการสอนของครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ศิษสถานศึกษาต้องมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินจัดแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน การจัดซื้อจัดจ้างให้มีสื่อการเรียนรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี การศึกษาอย่างเพียงพอตามความต้องการ และเหมาะสม ครูผู้สอนสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน และควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการคิด วิเคราะห์ และสรุปเป็นความรู้ และแนวคิดด้วยตนเอง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มี

ประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ งานวิจัยของ ภัทรา ไ้วอมราภรณ์ (2557) ควรส่งเสริม การมีส่วนร่วม ในการวางแผนจัดหาและผลิตสื่อ เทคโนโลยี ส่งเสริมให้ครู ผลิต แลกเปลี่ยน และเพิ่มพูนความรู้ในการใช้สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรควร มีการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และจัดกิจกรรมให้ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยจัดเป็นโครงการและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ด้านการประเมินผลและวิธีการประเมินผล ให้ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนและนักเรียนได้มีการประเมินการจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการใช้หลักสูตรในรูปแบบที่มีความหลากหลาย ครูผู้สอนและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็น เน้นการวัดผลจากพัฒนาการของผู้เรียน มีการจัดอบรมและให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการออกแบบวิธีการวัดและการประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และเหมาะสมกับผู้เรียน จัดประชุมคณะครูเพื่อเน้นย้ำและให้ความสำคัญกับการจัดระบบการวัด และ ประเมินผล ตามสภาพจริงของผู้เรียนอย่างชัดเจน และประเมินผลการใช้หลักสูตรที่ชัดเจน เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของเอมิกา รัตนมาลา (2558) ในด้านขั้นตอนการวัดและประเมินผลหลักสูตรแนวปฏิบัติที่สำคัญ คือ เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล มีการวัดประเมินผลที่หลากหลาย ตามสภาพจริง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 1 ตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ตามแนวคิด Tabla 7 ขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจความต้องการ การกำหนดวัตถุประสงค์ การเลือกเนื้อหาสาระ การจัดเนื้อหาสาระ การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินผลและวิธีการประเมินผล (วิจัย วงษ์ใหญ่, 2554) ในแต่ละขั้นตอนใช้กระบวนการ PDCA ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

จากภาพที่ 2 แสดงถึงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สามารถอธิบายกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน โดยสังเขปดังนี้

1. การสำรวจความต้องการ การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม ดำเนินการผ่านกระบวนการ PDCA มีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบ และปรับปรุง
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่จะสามารถทำให้หลักสูตรบรรลุผล ดำเนินการผ่านกระบวนการ PDCA มีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบ และปรับปรุง
3. การเลือกเนื้อหาสาระ ขั้นตอน หลังจากการกำหนดวัตถุประสงค์ที่เลือกไว้ เลือกเนื้อหาที่มีความเที่ยงตรงและเหมาะสมกับผู้เรียน ดำเนินการผ่านกระบวนการ PDCA มีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบ และปรับปรุง
4. การจัดเนื้อหาสาระ การจัดเนื้อหาโดยเรียงลำดับขั้นตอนให้ถูกต้อง คำนึงถึงวุฒิภาวะของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจของผู้เรียน ดำเนินการผ่านกระบวนการ PDCA มีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบ และปรับปรุง
5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การคัดเลือกวิธีที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ดำเนินการผ่านกระบวนการ PDCA มีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบ และปรับปรุง
6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ดำเนินการผ่านกระบวนการ PDCA มีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบ และปรับปรุง
7. การประเมินผลและวิธีการประเมินผล การประเมินว่าวัตถุประสงค์ได้บรรลุผลมากน้อยเพียงใด ดำเนินการผ่านกระบวนการ PDCA มีการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบ และปรับปรุง

สรุป

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ทั้งหมด 7 ด้านได้แก่ ด้านการสำรวจความต้องการ สถานศึกษาจัดประชุม คณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สำรวจความต้องการของชุมชน ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนหรือคณะทำงานในวางแผนกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ศึกษาวางแผนกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ด้านการเลือกเนื้อหาสาระ มีการวางแผนจัดประชุม วางแผนการดำเนินงาน กำหนดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละระดับชั้น/สัดส่วนเวลาเรียน/สาระการเรียนรู้ รายปี หรือรายภาคให้เหมาะสม กับบริบทของสถานศึกษา สนับสนุนเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนร่วมกันจัดทำหลักสูตร ด้านการจัดเนื้อหาสาระ สถานศึกษาจัดประชุมครูเพื่อทำความเข้าใจในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่สนใจ ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ด้านการเลือกประสบการณ์เรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ จะต้องจัดให้ครูได้เข้าสอนตามความรู้ความสามารถ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ มีการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมพัฒนาการเรียนรู้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน ด้านการประเมินผลและวิธีการประเมินผล เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนและนักเรียนได้มีการประเมินการจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการใช้หลักสูตร ครูผู้สอนและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็น จัดอบรมและให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการออกแบบวิธีการวัดและการประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการรู้ของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 มีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ สถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1.1. สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ประชุมคณะครูเพื่อสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็นต่างๆเป็นของสังคมและวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

1.2. สถานศึกษาจัดอบรมให้บุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการและความจำเป็นต่างๆของชุมชนสังคมและผู้เรียน เพื่อนำมากำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน สังคม ผู้เรียน และสถานศึกษา

1.3. สถานศึกษาจัดประชุมวางแผนการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ของครูผู้สอนร่วมกัน โดยบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดทำสาระการเรียนรู้ที่หลากหลายในทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียน ตามความถนัดความสนใจ และแสดงความสามารถได้ อย่างเต็มตามศักยภาพ

1.4. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่สนใจ ให้ครูได้จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน

1.5. สถานศึกษาดำเนินการจัดครูผู้สอนให้สอนในรายวิชาที่ตรงตามสาขาวิชาเอก และสรรหาครูผู้สอนเพิ่มเติมในรายวิชาที่ขาดแคลน

1.6. สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณให้มีสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เพียงพอต่อ ความต้องการของนักเรียน และส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

1.7. สถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในการออกแบบวิธีการวัดและการประเมินผล อย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียน และสถานการณ์ปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบ (Taba) สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยควรให้ความสำคัญกับการสำรวจความต้องการ การกำหนดวัตถุประสงค์ การเลือกเนื้อหาสาระ การจัดเนื้อหาสาระ การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำวิจัยในประเด็น ดังนี้

2.1. ควรศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรทักษะอาชีพโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1

2.2. ควรศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนของโรงเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับบริบท

2.3. ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ

เอกสารอ้างอิง

- กัมพล เจริญรักษ์. (2565). การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถะศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. *วารสารครุทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 2(1), 15-28.
- ชรัญญา ไชยวรรณ. (2560). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 8(1), 27-43.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- อึ้ง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2555). *ผู้เรียนเป็นสำคัญ: สารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สิริพงศ์ พงศ์เชื้อทอง และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์. (2566). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย*, 5(1), 13-24.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- อวิศยา แสงทอง. (2564). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์)* (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Phumphongkhochasorn, P., Damnoen, S., Tuwanno, P. D. M., & Srichan, P. W. (2022). Educational Quality Assurance and School Management Standards According to International. *Asia Pacific Journal of Religions and Cultures*, 6(1), 1-16.